
Talouden sopeutusohjelman 2020-2023 loppuraportti

KHALL 25.03.2024 § 55
180/02.02.02/2024

Kaupunginvaltuuston vuonna 2020 hyväksymän talouden sopeutusohjelman mukainen sopeutustavoite on vuoden 2023 tasossa noin 5 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2019 tilinpäätökseen. Ohjelma sisältää useita toimialakohtaisia menokasvua rajoittavia ja tuottoja lisääviä toimenpiteitä. Ohjelmaan on lisäksi kirjattu henkilöstökuluja, hankintoja, hankkeita ja investointeja koskevia yleisiä periaatteita ja huomioita.

Osana sopeutuskokonaisuutta kunnan tuloveroprosenttia korotettiin 0,75 prosentilla eli 21,50 prosenttiin vuodelle 2021. Veroprosenttimuutoksen kautta saatava verotulojen vuositason lisäys on noin 2,5 milj. euroa.

Vuosien 2020-2023 toimintaympäristön ja kuntien tehtävien muutokset vaikuttivat sopeutusohjelman toteuttamisaikana voimakkaasti ja monitahoisesti kaupungin toimintaan ja talouteen. Ohjelman kokonaisvaikutuksen täsmällinen arviointi on tästä syystä haasteellista.

Loppuraportissa sopeutusohjelman toteutumisesta on arvioitu sekä yksittäisten toimenpiteiden kautta että kokonaiskustannusten näkökulmasta.

Konsernihallinnon, sivistystoimen ja teknisen toimen toteutuneiden sopeutustoimenpiteiden vaikutus vuoden 2023 tasossa oli 2,3 miljoonaa euroa, kun tavoite ilman sosiaali- ja terveystointia oli 3,5 miljoonaa euroa. Osa toimenpiteistä on siirtynyt eteenpäin koronatilanteen, kysyntätekijöiden tai kaupungin oman päätöksenteon johdosta. Toimenpiteitä kuitenkin jatketaan erikseen linjattujen periaatteiden ja aikataulujen mukaisesti.

Sosiaali- ja terveystoimissa saavutettiin noin 0,5 miljoonan euron sopeutus vuoden 2022 loppuun mennessä, kun tavoite oli 1,4 miljoonaa euroa. Vaikka osa sosiaali- ja terveystoimen sopeutustoimenpiteistä jäi lainsäädännöstä ja tilaratkaisusta johtuen toteutumatta, oli sote-kustannusten kehitys kuitenkin maltillista verrattuna muihin kuntiin. Sote-palvelut siirtyivät hyvinvointialueen hoidettavaksi vuoden 2023 alussa.

Yksittäisten sopeutustoimenpiteiden toteutuksen ohella kustannustietoisuus ja -tehokkuus on lisääntynyt kaikessa toiminnassa. Sastamalan toimintakustannukset kasvoivat vuosiin 2020-2022 keskimäärin 2,5 prosenttia vuodessa, kun kuntien keskimääräinen kasvuvauhti oli 4,2 prosenttia. Kuntien keskimääräisellä kasvuvauhdilla Sastamalan toimintakulut olisivat olleet vuoden 2022 lopussa jopa 8 miljoonaa euroa toteutuneita korkeammat. Kokonaisuudessaan sopeutusohjelman täytäntöönpanossa ja kustannusten hallinnassa on onnistuttu hyvin.

Talouden haasteet jatkuvat myös tulevina vuosina. Uusimpien ennusteiden mukaan vuonna 2023 alkanut taloustaantuma jatkuu myös vuonna 2024 ja talouskehitys on myös sen jälkeen vaimeaa. Sote-uudistuksen siirtymävaiheen rahoitus päättyy vuoteen 2027 mennessä ja vuonna 2023 liikaa maksettua valtionosuutta peritään kunnilta takaisin. Vuoden 2025 TE-uudistuksen kustannusvaikutukset ja rahoituslaskelmat ovat vielä valmistelussa.

Talouden tasapainon kannalta oleellista on varmistaa saavutettu sopeutustaso myös jatkossa ja sen lisäksi jatkaa keskeneräisiä ja siirtyneitä sopeutustoimenpiteitä. Myös uusille sopeutustoimimille on talousennusteiden valossa tarvetta.

Valmistelija	talousjohtaja Elina Alajoki
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää esittää sopeutusohjelman 2020-2023 loppuraportin kaupunginvaltuustolle tiedoksi.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.
Lisätietoja	kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg, puh. 040 641 6735